

Na een dodelijk ongeval en de staking van artsen in opleiding:

Wat is er aan de hand met stages?

De symbolische stakingen van artsen-specialisten in opleiding die veel te lange werkdagen kloppen in Brusselse ziekenhuizen. Het afschuwelijke nieuws over de dood van een achttienjarige stagiair die alleen aan het werk was in een elektriciteitscabine in een Veurnse chocoladefabriek. Gebeurtenissen die een tipje van de sluier lichten over vaak onopgemerkt werk: de stage.

TEKST AN-SOFIE BESSEMANS

FOTO ID/FREDERIEK VANDE VELDE

Een blinde vlek', klinkt het bij Joke Vrijs van Jong ACV. 'Jongeren met een studentencontract vinden de weg naar onze Infolijn Studentenarbeid, maar nog te weinig stagiairs weten dat ze bij ons kunnen aankloppen met vragen of problemen. Als ze ons wel weten te vinden, zijn het vaak verbijsterende verhalen. Bijvoorbeeld een zeventienjarige die stage liep in een woon- en zorgcentrum waar corona uitbrak, en die zich vragen stelde toen ze als enige personeelslid geen test aangeboden kreeg.'

Gebrekkelijk statuut

Het probleem begint vaak al met het statuut. Wie stage loopt die geen deel uitmaakt van een opleiding aan een erkende onderwijsinstelling, valt niet onder een studentenstatuut en is ook geen werkzoekende. De stage wordt misschien aangeprezen als een mooie werkervaring, maar biedt geen garantie op een baan en telt niet mee voor het recht op een werkloosheidsvergoeding. Soms hangt er wel een bescheiden verloning aan vast, maar wie niet op ondersteuning van zijn omgeving kan rekenen, kan zich de stage eigenlijk niet veroorloven, wat de afstand tot de arbeidsmarkt voor bepaalde groepen nog vergroot. Maar ook voor wie wel student is, is een onbetaalde stage soms een probleem [zie kader].

Extra inspanningen

Van veel stagiairs wordt verwacht dat ze zich extra inspannen. In het beste geval gebeurt dat op een stageplek met voldoende leermogelijkheden en een correcte begeleiding. In de hoop om een vast contract te versieren binnen het bedrijf of de organisatie, zetten stagiairs dan ook hun beste beentje voor. Met 'vrijwillige' overuren bijvoorbeeld. Waar stagiairs begeleiding en waardering verdienen en gaandeweg tijdens de stageperiode naar een ondersteunende rol kunnen groeien, worden ze in veel sectoren vanaf dag één gewoonweg ingepland als gratis werkrachten. Dat houdt risico's in voor hun eigen veiligheid en gezondheid, maar ook voor die van hun

In het vaccinatiecentrum in Gent zijn stagiairs van de Arteveldehogeschool aan de slag. Praktijkervaring opdoen tijdens de studie is een meerwaarde, als je goed begeleid wordt.

STAGIAIRE ZOË GETUIGT

'Het is moeilijk om zelf een vergoeding te vragen op je stageplek. Ze moeten mij nog beoordelen'

Zoë (25) is laatstejaarsstudente grafisch ontwerp in Gent. Haar moeder betaalt haar kot, in de andere kosten voorziet ze zelf met een studentenbaan die ze het jaar rond doet. 'Het is niet makkelijk om studeren en werken te combineren', geeft ze toe. De verplichte stage betekent voor haar tien weken geen inkomsten. 'Dat is frustrerend. Op mijn stageplek kan en doe ik hetzelfde als een gewone werknemer, want dankzij mijn studentenwerk in mijn vakgebied heb ik veel ervaring.

Alleen werk ik nu in een ander bedrijf, voor andere klanten ... en gratis.' Ook haar verplaatsing naar de stageplek in Antwerpen wordt niet vergoed: 'Volgens de school is dat niet verplicht. Het is ook moeilijk om daar zelf naar te vragen op je stageplek. Ze moeten mij nog beoordelen.' Zoë prijst zichzelf gelukkig dat ze haar studentenwerk zo makkelijk kon onderbreken. 'Na de stage mag ik de draad weer oppikken. Maar het spaarpotje dat ik het afgelopen jaar had opgebouwd is wel leeg.'

collega's of andere betrokkenen. Jong ACV pleit dan ook voor een correcte begeleiding, opvolging en vergoeding.

Rechtvaardige beoordeling?

Extra problematisch is het als de opleiders tegelijkertijd ook beoordelaars en toekomstige werkgevers zijn. Zij hebben het lot van de stagiair dan volledig in han-

den. Maar niet alleen bij assistenten in ziekenhuizen duiken problemen op. Denk maar aan een bedrijf dat de student onder druk zet om naast zijn stage op dezelfde werkplek ook met een vrijwilligersvergoeding aan de slag te gaan. 'Dit is verboden,' merkt Vrijs op, 'want waar begint en eindigt de beoordeling van de stage? Het zet de deur open naar problemen.' ■

Stagiairs en arbeidsongevallen

Fedris, het federaal agentschap voor beroepsrisico's, registreerde:

1 218
arbeidsplaats-
ongevallen met
niet-betaalde
stagiairs in 2019

95% bleef
zonder gevolg

 865 vrouwelijke stagiairs
overkwam een ongeval

tegenover **353** mannelijke

Het hoogste aantal
arbeidsplaatsongevallen
met niet-betaalde stagiairs
gebeurt in
de zorgsector

Wat zijn je rechten als stagiair?

Kris Van Eyck, expert Welzijn op het werk bij ACV, benadrukt enkele verplichtingen bij een stage: 'Een stagiair moet een onthaal krijgen met informatie en instructies, en duidelijke info over mogelijke risico's en de maatregelen om die te voorkomen of te beperken. Een stagiair heeft ook recht op voldoende en aangepaste vorming gericht op de werkpost of functie. Vooraf moet men kijken of de stagiair bekwaam is om het werk veilig uit te voeren. De stagiair moet ook werken onder begeleiding van een ervaren werknemer.'

>>> www.chatmetisa.be